

Østrogener forebygger ikke hjerte- og karsykdommer

En ny studie omkring sammenhengen mellom østrogen og hjerteinfarkt er klar i sin konklusjon: Østrogener har ingen plass ved forebygging av hjerte- og karsykdommer.

Tidligere har man antatt at hormonell substitusjonsbehandling (HRT) kan forebygge utviklingen av hjerte- og karsykdommer. Hypotesen er utgått fra observasjonsstudier, men kontrollerte kliniske studier har så langt ikke kunnet påvise noen beskyttende effekt.

Nylig publiserte forfatterne bak ESPRIT (*Estrogen in the Prevention of Reinfarction Trial*) resultatene av en placebokontrollert studie (1). Halvparten av 1 017 kvinner med gjennomgått hjerteinfarkt fikk behandling med 2 mg østradiol daglig. Etter 24 måneder var det ikke signifikante forskjeller i forekomsten av nye hjerteinfarkt (62 vs 61 tilfeller) og død (32 vs 39) i de to gruppene. Pasientene i ESPRIT fikk ikke tillegg av progesteron. Det tyder på at tidligere negative resultater ikke er en effekt av dette hormonet.

– Studien underbygger at sekundær profylakse mot hjerte- og karsykdommer ikke er indikasjon for hormonell substitusjons-

behandling, sier Ole Erik Iversen ved Kvinnekliviken, Haukeland Universitetssykehus. – Det er minst like viktig at østrogen ikke økte risikoen for hjerteinfarkt. Når det gjelder primær profylakse, har vi foreløpig bare én studie. Denne viste en viss økning av hjerte- og karsykdommer i gruppen som fikk HRT (2). Deltakerne her var imidlertid eldre enn den vanligste målgruppen i Norge.

– I dag benyttes østrogenbehandling enten for å lindre plager i forbindelse med klimakteriet eller for å forebygge osteoporose, fortsetter Iversen. – Når det gjelder fortsatt forskning innen sammenhengen mellom HRT og hjerte- og karsykdommer, er det viktigst nå å avdekke det reelle risikoforholdet.

Ragnhild Ørstavik
ragnhild.orstavik@ioks.uio.no
Tidsskriftet

Litteratur

1. The ESPRIT team. Oestrogen therapy for prevention of reinfarction in postmenopausal women: A randomised placebo controlled trial. *Lancet* 2002; 360: 2001–8.
2. Waters DD, Alderman EL, Hsia J, Howard BV, Cobb FR, Rogers WJ, Ouyang P et al Effects of hormone replacement therapy and antioxidant vitamin supplements on coronary atherosclerosis in postmenopausal women: a randomized controlled trial. *JAMA* 2002; 288: 2432–40.

Terapeutisk vaksine mot AIDS

En terapeutisk vaksine viser gode resultater hos aper med en dyremodell av AIDS. Dyrene fikk injeksjoner med dendritiske celler inkubert med inaktiverte virus.

Kombinasjonsbehandling av HIV-infeksjon gir gode resultater, men er kostbar og har usikker langtidseffekt. En annen mulighet for å kontrollere infeksjonen er å indusere en kraftig immunrespons gjennom terapeutisk vaksinasjon.

Franske forskere har forsøkt dette på aper infisert med SIV (*simian immunodeficiency virus*). Retroviruset fører til en AIDS-liknende tilstand hos dyr, og benyttes ofte eksperimentelt. Ti aper fikk injeksjoner med dendritiske celler inkubert med inaktive SIV-virus. Etter tre injeksjoner var mengden virus-RNA redusert til en tusendel av det opprinnelige. Samtidig økte den cellulære immunresponsen, blant annet med en kraftig økning i antallet CD4-positive T-celler. Forskerne tok også prøver fra apenes lymfeknuter, og kunne vise at

vevsstrukturer som vanligvis ødelegges ved HIV-infeksjon var i behold.

Stig Frøland ved Infeksjonsmedisinsk avdeling, Rikshospitalet, tror immunterapi vil utgjøre en vesentlig del i kampen mot AIDS i fremtiden. – Studien gir svært gode resultater hos aper. Så lenge vi ikke har tilsvarende resultater fra human HIV-infeksjon kan vi likevel ikke snakke om noe gjennombrudd, understreker Frøland.

Ragnhild Ørstavik
ragnhild.orstavik@ioks.uio.no
Tidsskriftet

Litteratur

1. Lu W, Wu X, Lu Y, Guo W, Andrieu JM. Therapeutic dendritic-cell vaccine for simian AIDS. *Nat Med* 2003; 9: 27–32.

Avvik mellom konsensus og praksis ved brystkreft

Bruk av kjemoterapi hos pasienter med brystkreft avviker betydelig fra konsensusanbefalinger. Forskjellen er særlig stor for eldre kvinner (*Ann Intern Med* 2003; 138: 90–7).

I en studie av 5 100 kvinner med brystkreft stadium I, II og IIIA i New Mexico minnet bruken av kjemoterapi signifikant med alder, også justert for prognostiske faktorer. I alt 66 % av kvinnene < 45 år fikk slik behandling, mot bare 18 % av kvinnene i alderen 60–64 år. En årsak kan være at kliniske studier viser at kjemoterapi er mindre effektivt med økende alder.

Er konsensusanbefalingene for aggressive eller er onkologene for konservative, spør artikkelforfatterne.

Lovende funn i kampen mot kolera

Den organiske forbindelsen tiazolidinon kan ha betydning for forståelsen og behandlingen av kolera og andre alvorlige enteritter (*J Clin Invest* 2002; 110: 1651–8). Forbindelsen er i stand til å regulere sekresjon og væsketransport i celler ved å binde seg til proteinet CFTR (cystic fibrosis transmembrane conductance regulator). Det er kjent at mus som har cystisk fibrose ikke kan få kolera fordi de mangler CFTR.

Forskerne har undersøkt rundt 50 000 kjemiske forbindelser for å identifisere en substans som er i stand til å blokkere CFTR og følgelig hemme sekresjonen i epitelceller. Ved bruk av humane cellekulturer og fluorescerende fargemetoder til påvisning av sekresjon, fant de frem til tiazolidinon, en nontoksisk forbindelse som reversibelt blokkerer CFTR og reduserer væskevolumene ved diaré med opptil 90 %.